

Tribuna

Diumenge

Imma Cabré

Dilluns

Josep Maria Casasús

Dimarts

Míriam Díez

Dimecres

Jordi Solà

Dijous

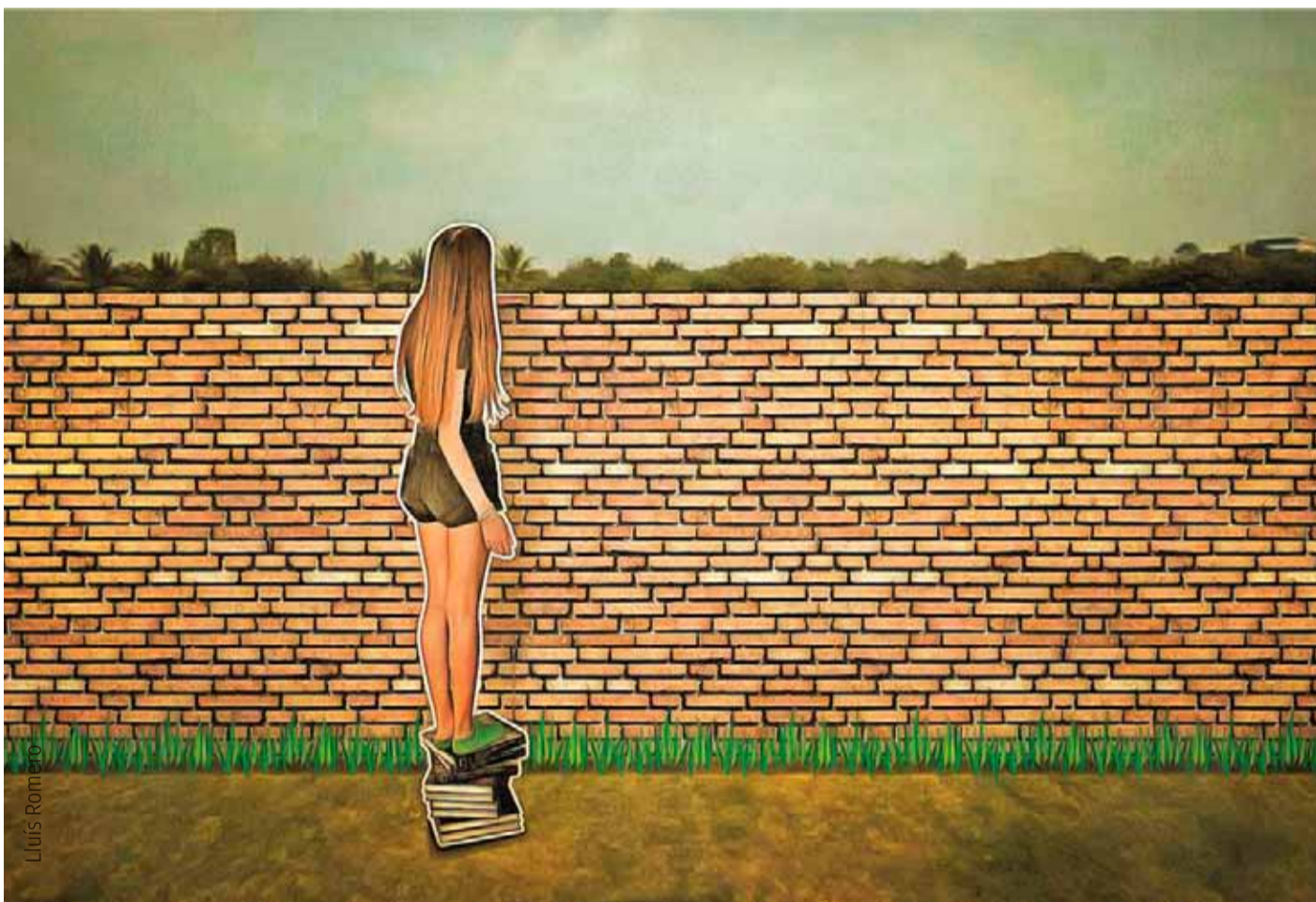
Imma Merino

Divendres

Manuel Castaño

Educar per pensar

Lluís Romero

David Bueno
Director de la Càtedra
de Neuroeducació
UB-EDU1st

En educació, tenim al davant una oportunitat d'or. Aquest proper curs presenta novetats importants. Segons els currículs vigents, tots els ensenyaments no superiors, això és primària, secundària i batxillerat, hauran de ser competencials d'inici a fi, després d'uns anys d'adaptació progressiva. Aquest fet implica un canvi important en la concepció que tenim de l'educació, i hauria de servir per contagiar els estudis superiors, inclosos els universitaris, d'aquesta manera de fer. I també hauria d'impregnar les proves d'accés a la universitat fins al moll de l'os, atès que condicionen molt fortament la manera de programar els ensenyaments al batxillerat. Que l'educació sigui competencial vol dir que ha d'empoderar els estudiants perquè siguin capaços d'activar

els aprenentatges conceptuals, procedimentals i actitudinals per interactuar i afrontar situacions noves de manera eficaç, i també perquè vulguin fer-ho de manera conscient i crítica. Dit d'una altra manera, implica educar per pensar, per anar més enllà del que es transmet a les aules, per mantenir l'esperit d'aprenentatge i creixement i per ser capaços de valorar críticament aquests pensaments per poder-los dur a la pràctica d'una manera ètica.

HI HA PERSONES QUE, per desprestigiar-la, diuen que l'educació competencial implica no haver d'aprendre gran cosa, fer-ho tot més fàcil, quan en realitat és just el contrari. Comporta una complexitat molt més alta perquè implica anar un pas més enllà del que s'aprèn a les aules per ser capaços d'aplicar-ho de manera conscient i crítica en la resolució de situacions noves prèviament desconegudes, i també en la generació de nous coneixements de manera argumentada. No és en cap cas un sistema nou. Molts dels grans pedagogs de finals

del segle XIX i principis del segle XX, com en Francesc Ferrer i Guàrdia –afusellat per les seves idees educatives innovadores–, na Rosa Sensat i na Maria Montessori, entre altres, ja apostaven per aquesta educació, potenciant-la de maneres diverses. Tanmateix, aquest estiu, rellegant un dels llibres cabdals de la filosofia moderna, *Crepuscle dels ídols*, he vist que fins i tot Friedrich Nietzsche hi dedica un capítol. Diu, entre altres coses, que per educar “són necessaris educadors *educats a ells mateixos* [...], acreditats per la paraula i el silenci, culturalment madurs i *dolços*, no pas grossers erudits, [per evitar] joves utilitzables i *explotables*” (les cursives les va remarcar Nietzsche en l'escrit original, que he llegit en la traducció que ha publicat fa poc Adesiara). Més encara, critica la premsa que també ara, molt especialment aquests darrers anys, sembla que imperi en el sistema educatiu, i defensa prendre's temps per, textualment, “aprendre a *veure* [en el sentit d'avesar-nos a la calma i a la paciència, i a diferir el judici per aprendre a donar voltes entorn el cas particular i abastar-lo per tots costats], aprendre a *pensar*, aprendre a *parlar* i *escriure*”.

AQUESTA DARRERA FRASE em va ressonar poderosament en dos àmbits en els quals estic implicat. D'una banda, en el meu camp de recerca, la neurociència educativa. Fa dues dècades que s'està demostrant empíricament que els bons aprenentatges, entesos com els que són més eficaços per afrontar situacions noves de manera crítica i empoderada i que permeten continuar aprenent i creixent intel·lectualment i personalment, són els que es realitzen amb estímul però sense pressa, per poder-los valorar i discutir de manera argumentada, per diferir els judicis i aprendre de les diferències, amb un esforç que resulti gratificant de manera íntima a través de valoracions culturalment madures i dolces (fent servir les paraules de Nietzsche). D'altra banda, també em va ressonar en les propostes d'avaluació competencial per al batxillerat que ara fa just un any va publicar la subdirecció general d'Ordenació Curricular del Departament d'Educació, com a resultat d'un projecte que vaig tenir el privilegi de conduir. Precisament, els eixos fonamentals d'aquesta proposta, que espero que ben aviat es pugui aplicar també a les proves d'accés a la universitat per garantir l'eficiència i la transferència de l'aprenentatge competencial, són que els estudiants aprenguin a veure, a pensar de manera crítica i a expressar-se de manera argumentada per resoldre situacions noves i generar nous coneixements a partir dels que tenen, també amb implicacions ètiques.

“Hi ha persones que, per desprestigiar-la, diuen que l'educació competencial implica no haver d'aprendre gran cosa, fer-ho tot més fàcil, quan és just el contrari

“Fa dues dècades que s'està demostrant empíricament que els bons aprenentatges són els que es realitzen amb estímul però sense pressa, per poder-los valorar i discutir